

ЗМІСТ ЖУРНАЛУ ЗА 2024 р.

ОФІЦІЙНИЙ РОЗДІЛ

Із зали засідань Президії НАН України

1 листопада 2023 року	1 25
15 листопада 2023 року	1 31
29 листопада 2023 року	1 35
13 грудня 2023 року	2 75
27 грудня 2023 року	2 80
10 січня 2024 року	3 44
24 січня 2024 року	3 48
7 лютого 2024 року	4 3
21 лютого 2024 року	4 10
6 березня 2024 року	5 85
20 березня 2024 року	6 25
3 квітня 2024 року	6 32
17 квітня 2024 року	6 38
1 травня 2024 року	7 11
15 травня 2024 року	7 18
29 травня 2024 року	7 24
12 червня 2024 року	8 3
3 липня 2024 року	9 3
10 липня 2024 року	9 10
23 серпня 2024 року	9 17
4 вересня 2024 року	10 34
18 вересня 2024 року	11 34
2 жовтня 2024 року	11 40
23 жовтня 2024 року	11 49
30 жовтня 2024 року	12 73

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАН УКРАЇНИ

Ювілейна сесія Загальних зборів НАН України, присвячена 150-річчю від дня заснування Наукового товариства імені Шевченка (8 грудня 2023 р.)	2 3
Національна академія наук України: підсумки діяльності за 2023 рік та основні завдання наступного періоду (сесія Загальних зборів НАН України 24 квітня 2024 р.)	5 3

Ювілейна сесія Загальних зборів НАН України, присвячена 100-річчю від дня народження академіка П.Г. Костюка (11 вересня 2024 р.) ... 10 3

Виступи

Загородній А.Г. Плекаючи Шевченкові ідеї служіння Україні	2 6
Кушнір Р.М. Наукове товариство імені Шевченка: історія, сьогодення і майбутнє	2 8
Гирич І.Б. Наукове товариство імені Шевченка як суспільно-політичний проєкт Михайла Грушевського	2 19
Жулинський М.Г. Іван Франко і проблема національно-культурної ідентифікації України. ...	2 26
Мриглод І.М. Збірник Математично-природописно-лікарської секції НТШ: велична місія ..	2 33
Гриценко П.Ю. Українська мова — домінанта діяльності Наукового товариства імені Шевченка	2 41
Соляр І.Я. Літературне товариство імені Шевченка (1873—1892) в історичній пам'яті українців	2 47
Железняк М.Г. Енциклопедична спадщина НТШ: від «Енциклопедії українознавства» до енциклопедії «Наукове товариство імені Шевченка»	2 54
Загородній А.Г. Про основні результати діяльності Національної академії наук України у 2023 році та завдання наступного періоду (звітна доповідь на сесії Загальних зборів НАН України 24 квітня 2024 р.)	5 10
Гаркуша І.Є. Інтеграція в дослідницькі програми Євратом: результати та виклики	5 18
Цимбалюк В.І. Про співпрацю установ Національної академії медичних наук України з Національною академією наук України	5 23
Верменич Я.В. Розвиток безпекових студій як необхідна умова подолання кризового стану українського соціуму	5 27
Курбатов Д.І. П'ять основних пріоритетів Міністерства освіти і науки України на шляху трансформації наукової сфери	5 32

Балушок К.Б. Співпраця «Мотор Січ» з установами НАН України на сучасному етапі	5 35	3 КАФЕДРИ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ	
Антонюк О.В. Науковий комітет і його роль у формуванні державної політики розвитку наукової сфери	5 39	За матеріалами наукових доповідей на засіданнях Президії НАН України	
Гавва О.О. Об'єднання ринків електроенергії України та Європи як інструмент підвищення надійності та безпеки електропостачання споживачів	5 42	Звірко О.І. Проблеми та перспективи транспортування суміші зеленого водню та природного газу в контексті розвитку водневої енергетики України (1 листопада 2023 р.)	1 41
Малетін Ю.А. Розробки Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України для оборони країни	5 45	Стецюк П.І. Методи негладкої оптимізації: теорія та практичне застосування (1 листопада 2023 р.)	1 49
Іутинська Г.О. Нові комплексні рішення для відновлення постраждалих ґрунтів	5 47	Широков В.А. Лінгвістичні виміри проблем національної безпеки та оборони України (15 листопада 2023 р.)	1 56
Гладун О.М. Вплив російсько-української війни на демографічну ситуацію в Україні	5 50	Загородній А.Г. До 105-ї річниці створення Національної академії наук України (29 листопада 2023 р.)	1 72
Фрицький І.О. Перспективи інтеграції академічної та університетської науки в умовах сучасних викликів	5 55	Нестеренков В.М. Електронно-променеві технології та їх застосування в енергетиці, ракето- та літакобудуванні, медицині (29 листопада 2023 р.)	1 76
Попов О.О. Нові підходи до радіаційного моніторингу забруднених територій на базі БПЛА	5 58	Бойченко С.Г. Метеорологічні та кліматичні наслідки воєнних дій в Україні (29 листопада 2023 р.)	1 83
Пархоменко Н.М. Стратегічне планування правотворчої діяльності як чинник повоєнного відновлення України	5 62	Буйських А.В. Моніторинг археологічних пам'яток України: сучасний стан та втрати в результаті воєнної агресії РФ (13 грудня 2023 р.)	2 87
Крючин А.А. Розробки Інституту проблем реєстрації інформації НАН України в галузі комп'ютерних технологій і оптоелектроніки для зміцнення обороноздатності країни	5 66	Котигоренко В.О. Сучасна українська нація як діалектична єдність національно-громадянського і етнічного (27 грудня 2023 р.)	3 52
Позняков В.Д. Внесок матеріалознавців України у вирішення питань підвищення обороноздатності держави	5 69	Пугач В.М. Про стан та перспективи досліджень з фізики високих енергій у рамках участі в міжнародних колабораціях LHCb (CERN, Geneva) та CBM (GSI/FAIR, Darmstadt) (10 січня 2024 р.)	3 69
Комісаренко С.В. Мій шлях у житті і в науці (доповідь з нагоди вручення Золотої медалі імені В.І. Вернадського НАН України)	5 72	Красноруцький В.С. Стан досліджень і розробок зі створення матеріалів та елементів для поглинаючих стрижнів системи керування та захисту ядерних реакторів України (24 січня 2024 р.)	3 77
Веселовський М.С. Життєвий шлях і науково-практична спадщина академіка НАН України П.Г. Костюка	10 7	Швартау В.В. Біологічні фактори забезпечення продовольчої безпеки України (7 лютого 2024 р.)	4 15
Костюк О.П. Спогади про батька	10 16	Крусян А.Р. Науково-практична парадигма сучасного українського конституціоналізму: вплив реалій правового режиму воєнного стану та викликів повоєнного розвитку України (7 лютого 2024 р.)	4 25
Комісаренко С.В. Спогади про роботу з Платоном Григоровичем Костюком	10 20	Орлюк М.І. Магнітне поле Землі: екологічний аспект (21 лютого 2024 р.)	4 35
Кришталь О.О. Головний мотив творчості Костюка — кальцій	10 24		
Шуба Я.М. П.Г. Костюк — учений, який виявив нові грані функціонування поодиноких кальцієвих каналів	10 28		
Документи			
Постанови Загальних зборів НАН України	5 79		

Чернявський М.В. Теплові електростанції як елементи системи регулювання режимів енергосистеми України (21 лютого 2024 р.)	4 45	Віднянський С.В. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство: динаміка геополітичних змін (29 травня 2024 р.)	7 69
Згала-Лозинський О.Б. Сучасні технології 3D-друку, мікрохвильової обробки та іскроплазмового спікання для виготовлення виробів із композиційних матеріалів на основі тугоплавких сполук (6 березня 2024 р.)	5 92	Бабак В.П. Зміни в структурі енергосистеми та особливості роботи енергоринку в період відновлення України (12 червня 2024 р.)	8 10
Ажнюк Б.М. Мовна політика в Україні (перша чверть XXI ст.) (6 березня 2024 р.)	5 99	Яковлев С.В. Моделі та методи оптимального покриття областей довільної форми: теорія та практичне застосування (12 червня 2024 р.)	8 17
Синєглазов В.М. Прикладні системи штучного інтелекту: комп'ютерний зір (20 березня 2024 р.)	6 43	Квасницька Ю.Г. Вдосконалення матеріалів і технологій для підвищення експлуатаційних характеристик литих лопаток газотурбінних двигунів (3 липня 2024 р.)	9 23
Злобіна О.Г. Стресові стани населення України в контексті війни: соціально-груповий аналіз (20 березня 2024 р.)	6 49	Філоненко В.В. Новий механізм антиоксидантного захисту клітини за участі коензиму А (10 липня 2024 р.)	9 32
Слісенко В.І. Про виконання цільової програми наукових досліджень НАН України «Ядерні та радіаційні технології для енергетичного сектору і суспільних потреб» (20 березня 2024 р.)	6 57	Горбулін В.П. Про роботу НАН України в період воєнного стану (23 серпня 2024 р.)	9 38
Бобир М.І. Комп'ютерно-інтегрована технологія проектування та виготовлення індивідуальних ендопротезів (3 квітня 2024 р.)	6 62	Шаповал В.М. Конституційне регулювання української державності: стан і перспективи розвитку (23 серпня 2024 р.)	9 43
Федоров О.П. Про результати виконання цільової програми наукових досліджень НАН України «Аерокосмічні спостереження довкілля в інтересах сталого розвитку та безпеки» у 2021–2023 рр. (3 квітня 2024 р.)	6 69	Зеленько Г.І. Інституційна спроможність України в умовах війни (23 серпня 2024 р.)	9 49
Єрмоленко А.М. Філософія розуму Іммануїла Канта і виклики сучасного суспільства: до 300-річчя з дня народження мислителя (3 квітня 2024 р.)	6 75	Сухий К.М. Функціональні речовини і матеріали для водневої енергетики та спеціальної техніки (4 вересня 2024 р.)	10 39
Вахітова Л.М. Створення засобів деконтамінації компонентів хімічної зброї (17 квітня 2024 р.)	6 89	Хорошилов С.В. Моделі та методи штучного інтелекту в задачах керування рухом космічних апаратів (4 вересня 2024 р.)	10 44
Кудїн А.М. Блокчейн у кібербезпеці: теорія і практичне застосування (1 травня 2024 р.)	7 31	Ларіонов В.Б. Медична хімія у створенні та впровадженні в клінічну практику селективних мішень-орієнтованих лікарських засобів (18 вересня 2024 р.)	11 56
Рассукана Ю.В. Асиметричний синтез як невід'ємний інструмент сучасної медичної хімії (1 травня 2024 р.)	7 37	Гілицький Я.М. Фемтосекундне лазерно-індуковане нано/мікроструктурування поверхні: теорія та застосування (18 вересня 2024 р.)	11 63
Попов М.О. Дистанційне зондування Землі в розв'язанні геоекологічних проблем України: сучасний стан і перспективи (15 травня 2024 р.)	7 43	Сорокін О.В. Керування люмінесцентними властивостями молекулярних нанокристалів на основі ціанінових барвників (2 жовтня 2024 р.)	11 69
Онїщенко Н.М. Правова політика як складова євроінтеграційної політики України: виклики, загрози, перспективи (15 травня 2024 р.)	7 51	Джаган В.М. Напівпровідникові квантові точки: дослідження та застосування (23 жовтня 2024 р.)	11 75
Коржик В.М. Стан і перспективи розвитку в Україні плазмово-дугових технологій отримання, обробки, з'єднання та 3D-друку виробів із новітніх матеріалів (29 травня 2024 р.)	7 62	Хижун О.Ю. Електронна структура і оптичні властивості новітніх матеріалів для фотовольтаїки, нелінійної оптики та детекторів жорсткого випромінювання (23 жовтня 2024 р.)	11 87

СТАТТІ ТА ОГЛЯДИ

Литвин В.М. «Історія під замовлення» для російської агресії: українська відповідь	3 12
--	------

Верменич Я.В. Регіонально-просторові кластери українських безпекових студій: синергія соціогуманітаристики	3 30	Чому одні країни занепадають, а інші процвітають? (<i>премія з економіки пам'яті Альфреда Нобеля 2024 року</i>)	12 33
Загороднюк І.В. Природничі теренові дослідження воєнного часу в Україні: зміни пріоритетів	4 58	Горбулін В.П., Мосов С.П. Тенденції дронізації в Україні на сучасному етапі	12 40
Меркулов О.Є. Чи є місце доменній печі в умовах Європейського зеленого курсу?	4 69	Попович З.О. Ретроспективний погляд на промислову, науково-технологічну та інноваційну політику Байдена і Трампа: уроки для України	12 49
Попович О.С., Міщук О.М., Костриця О.П. Динаміка вікової структури кадрового потенціалу НАН України протягом 2021–2023 рр. викликає тривогу.	6 3	МОЛОДІ ВЧЕНІ	
Єгоров І.Ю., Жукович І.А., Красносова О.М., Артюшенко В.В. Про хід, результати та проблеми оцінювання наукових установ Національної академії наук України у 2023 році ..	6 14	За матеріалами наукових повідомлень на засіданнях Президії НАН України	
Широбоков В.П., Димент Г.С. Зв'язок між мікробіомом кишечника та розвитком нейродегенеративних захворювань (огляд)	7 77	Гаврилюк О.А. Застосування фітобактеріальних угруповань для біоремедіації екосистем (27 грудня 2023 р.)	2 94
Пономаренко О.М., Павлишин В.І., Індутний В.В., Мережко Н.В., Піркович К.А. Оцінка фінансових збитків від втрати мінералогічних колекцій	8 24	Біла К.В. Воєнна пропаганда імперії: Перша світова війна та її сучасний відгомін (27 грудня 2023 р.)	2 102
Лукін О.Ю., Онищенко В.О. Загроза гелієвого дефіциту і можлива участь України в її подоланні	8 37	Сотніков А.Г. Холодні гази нейтральних атомів у лазерних полях — новітні системи для квантових обчислень, розуміння та передбачень унікальних фізичних явищ (10 липня 2024 р.)	9 59
Литвин В.М. Російські історичні патерни як зброя агресії і «московський фактор» у політиці Заходу щодо України	10 51	Ларіна О.В. Дизайн новітніх поліфункціональних каталізаторів для процесів отримання стратегічно важливих органічних продуктів з відновлюваної сировини (10 липня 2024 р.) ...	9 65
Смолій В.А., Верменич Я.В. Історичний простір як маркер ідентичності: дослідницькі стратегії соціогуманітаристики в контексті формування безпекового середовища України	11 3	Трегуб О.А. Поводження з відходами від руйнувань, що утворюються внаслідок воєнних дій: проблеми правового забезпечення (10 липня 2024 р.)	9 73
Буркинський Б.В., Лайко О.І. Пріоритети управління розвитком регіональних економічних систем в Україні: курс відновлення та євроінтеграції	11 20	Мірошник В.О. Підвищення ефективності функціонування виробників енергії з відновлюваних джерел у сучасних умовах ринку електричної енергії України (30 жовтня 2024 р.)	12 81
Комісаренко С.В., Романюк С.І. Роль мікроРНК у посттранскрипційній регуляції генів, або як крихітні черви спричинили значний прорив у генетиці (<i>Нобелівська премія з фізіології або медицини 2024 року</i>)	12 3	Грбовський О.О. Як розкрити та підкорити механізми коагуляції за допомогою методів <i>in silico</i> (30 жовтня 2024 р.)	12 88
Згуровський М.З., Хіміч О.М. Штучний інтелект: зміна парадигми у фундаментальних науках (<i>Нобелівські премії з фізики і хімії 2024 року</i>)	12 17	Гончаренко А.В. Давня лексика української мови на тлі суспільних змін (30 жовтня 2024 р.)	12 94
Романова О.В. Хан Канг: шлях розуміння колективної історії через індивідуальну естетику болю (<i>Нобелівська премія з літератури 2024 року</i>)	12 27	НАУКА І СУСПІЛЬСТВО	
		Литвин В.М. «Кінець історії» відкладається. Історія «повертається»	1 9
		Горбулін В.П., Мосов С.П. Рої дронів — кульмінація дронізації воєн	3 3
		Костенко О.М. Як запобігати війнам?	7 3
		Кот О.О., Колодій А.М. Закон України «Про правотворчу діяльність» як нормативна основа	

правоутворення, правотворчості, законотворчості та нормотворчості в Україні

8 51

Локтев В.М. Наука, політика і науково-технічний прогрес

12 61

НАУКОМЕТРІЯ І ВИДАВНИЧА СПРАВА

Яцків Я.С. Наукова періодика НАН України: на порозі змін? (доповідь на засіданні круглого столу «Наукова періодика в Україні» 28 листопада 2023 р.)

2 59

Радченко А.І. Чому ми не Springer: досвід Видавничого дому «Академперіодика» НАН України (доповідь на засіданні круглого столу «Наукова періодика в Україні» 28 листопада 2023 р.)

2 68

Локтев В.М. Хто є суб'єктом у машинному навчанні?

3 88

Пащенко В.М. Непідвладне й кероване в наукових знаннях і вербальній науковій мові

3 92

Радченко А.І., Гавриш А.В. Актуальні питання функціонування наукової періодики Національної академії наук України

7 95

Діденко Ю.В. Наукова періодика НАН України: кров, піт і сльози

8 76

Радченко А.І., Сівова Т.Ю. Видавничі проекти НАН України: гендерні дослідження

10 67

ІНТЕРВ'Ю

За підсумками року (інтерв'ю з президентом НАН України академіком А.Г. Загороднім)

1 3

ПОДІЇ

Вахітова Л.М. Прикладна хімічна наука для створення технологій вогнезахисту сталевих конструкцій (за матеріалами доповіді на XXXIV читаннях академіка В.І. Вернадського «Рятівна роль науки в часи війни і суспільних криз»)

8 58

Засенко В.І., Перепелиця С.М. Київська Боголюбівська конференція «Проблеми теоретичної і математичної фізики» (до 115-річчя академіка Миколи Боголюбова)

11 88

НАУКОВА СПАДЩИНА

Кошечко В.Г. Фундатор електронної хімії (до 150-річчя від дня народження академіка Л.В. Писаржевського)

2 109

Ільїнський О.І. Яскравий представник харківської математичної школи (до 90-річчя від дня народження члена-кореспондента НАН України Й.В. Островського)

4 92

Зув О.Л., Кононов Ю.М., Щербак В.Ф. Павло Васильович Харламов — засновник Донецької школи механіки (до 100-річчя від дня народження)

6 96

Гершензон З.С. Шлях до визнання наукового дослідження світового значення в галузі генетики

8 86

Артемченко Г.В., Пономаренко О.М., Степанюк Л.М. «Найголовніша формула успіху — знання, як поводитися з людьми» (до 100-річчя від дня народження академіка НАН України М.П. Щербака)

9 87

Жулинський М.Г. Невтомний трудар на ниві українознавства (пам'яті професора Миколи Мушинки)

10 79

НАУКОВІ НАПРЯМИ

Брижик Л.С. П'ятдесят років давидовському солітону

3 102

Легостаєва О.В. Наукові школи та сучасні наукові напрями Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України

4 80

Поворозник О.М., Гортинич О.К. Про можливість створення науково-технічного центру з використання радіаційних технологій у медицині

8 69

Павлишин В.І., Ярошук Д.А. Перша в Україні кафедра мінералогії: історія створення і вплив на розвиток мінералогічної науки та геологічної практики

9 80

ЛЮДИ НАУКИ

Богданов В.Л., Назаренко В.М., Руцицький Я.Я. Факти і віхи наукового шляху видатного вченого-механіка (до 85-річчя академіка НАН України О.М. Гузя)

1 94

Локтев В.М. Вражаючий поліматизм (до 90-річчя Івана Дзюба)

3 107

Харченко В.В., Чирков О.Ю., Деркач О.Л. Видатний вчений-механік, засновник наукової школи з теорії коливань неконсервативних механічних систем (до 95-річчя академіка НАН України В.В. Матвеева)

11 90

ВІТАЄМО

90-річчя

академіка НАН України Ю.М. Мацевитого

2 115

чл.-кор. НАН України М.Д. Борисюка

11 98

чл.-кор. НАН України Е.Я. Жовинського

6 105

чл.-кор. НАН України М.М. Ільницького

9 92

чл.-кор. НАН України Л.В. Новицької-Усенко

7 101

чл.-кор. НАН України П.М. Томчука

1 104

80-річчя

чл.-кор. НАН України В.А. Білоуса	4 99
чл.-кор. НАН України О.М. Григор'єва	2 116
чл.-кор. НАН України Ю.А. Дрозда	10 85
чл.-кор. НАН України М.Ю. Євтушенка	1 105
чл.-кор. НАН України Г.Я. Колбасова	9 93
чл.-кор. НАН України В.О. Кочелапа	10 86
чл.-кор. НАН України М.П. Куліша	10 84
чл.-кор. НАН України А.В. Нарівського	4 100
чл.-кор. НАН України С.Г. Одулова	11 99
чл.-кор. НАН України М.Д. Тронька	2 117

75-річчя

академіка НАН України Ю.Ю. Глеби	6 102
чл.-кор. НАН України В.П. Андрущенко	1 106
чл.-кор. НАН України В.Д. Базилевича	5 105
чл.-кор. НАН України В.М. Даниленка	11 101
чл.-кор. НАН України В.О. Ємельянова	12 102
чл.-кор. НАН України В.А. Жовтянського	2 118
чл.-кор. НАН України В.Ф. Клепікова	7 102
чл.-кор. НАН України В.П. Коболева	8 94
чл.-кор. НАН України О.П. Коростельова	11 100
чл.-кор. НАН України А.Н. Кочубея	8 92
чл.-кор. НАН України І.О. Луніної	8 93
чл.-кор. НАН України Ю.А. Малетіна	1 107
чл.-кор. НАН України В.О. Пелиха	12 101
чл.-кор. НАН України О.П. Реєнта	5 104
чл.-кор. НАН України О.О. Тараненка	6 106
чл.-кор. НАН України Н.М. Фіалко	12 103
чл.-кор. НАН України Л.І. Шевченко	8 91

70-річчя

академіка НАН України С.О. Довгого	7 100
академіка НАН України А.Ф. Жаркіна	6 103

академіка НАН України А.В. Носовського	1 103
академіка НАН України І.В. Кривцуну	10 83
академіка НАН України Р.М. Кушніра	11 97
академіка НАН України Л.П. Яценка	4 98
чл.-кор. НАН України В.П. Бабака	2 121
чл.-кор. НАН України М.В. Вовка	11 102
чл.-кор. НАН України В.Г. Дрінфельда	2 119
чл.-кор. НАН України А.П. Загнітка	10 89
чл.-кор. НАН України Н.В. Заіменко	6 107
чл.-кор. НАН України А.І. Кудряченка	2 120
чл.-кор. НАН України Я.Д. Лампеки	8 95
чл.-кор. НАН України С.І. Ляшка	10 88
чл.-кор. НАН України С.Ю. Максимова	10 90
чл.-кор. НАН України М.О. Мchedлова-Петросяна	4 101
чл.-кор. НАН України О.М. Новікова	12 104
чл.-кор. НАН України В.Р. Сіденка	5 106
чл.-кор. НАН України В.В. Сокола	10 87
чл.-кор. НАН України С.І. Тарапова	9 94
чл.-кор. НАН України В.П. Ткача	7 103
чл.-кор. НАН України Ф.І. Товкача	3 115
чл.-кор. НАН України М.А. Якимчука	7 104

60-річчя

академіка НАН України І.І. Скрипніка	6 104
чл.-кор. НАН України О.В. Кравченка	10 91
чл.-кор. НАН України О.В. Макарової	3 116
чл.-кор. НАН України І.О. Фрицького	11 103

50-річчя

чл.-кор. НАН України С.І. Максименка	3 117
чл.-кор. НАН України В.А. Чебанова	11 104

40-річчя

чл.-кор. НАН України В.М. Трусової	8 96
--	------